Súd:	Okresný súd Piešťany
Spisová značka:	4C/164/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2106224019
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Vladimír Zimányi
ECLI:	ECLI:SK:OSPN:2012:2106224019.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudcom Mgr. Vladimírom Zimányim v právnej veci navrhovateľa: maloletý G. Ď., Z.. XX.XX.XXXX, bytom F.. J.. Š. XX, E., zast. zákonnou zástupkyňou Mgr. U. B., bytom F.. J.. Š. XX, E., právne zast. JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom, AK so sídlom T. Tekela 23, Trnava, proti odporcovi: A. E., Z.. XX.XX.XXXX, bytom O., F.. Č.. Š. Č.. XX, právne zast. JUDr. Petrom Horváthom, advokátom, AK so sídlom Hlavná 31, Trnava, o náhradu nemajetkovej ujmy, t a k t o

r o z h o d o l :

I. Súd u r č u j e, že odporca dňa 06.03.2004 tým, že viedol svoje vozidlo zn. Seat Toledo, M. O.-XXX T. a začal na ceste II. triedy č. 513 v km 24.100 v katastri obce Alekšince v smere Nitra - Hlohovec predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia, M. O.-XXX T., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia, M. O.-XXX T. vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho dňa 08.03.2004 na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela F. Ď. a na mieste nehody P. X., zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa, do jeho práva na súkromie a rodinný život.

II. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 6 500,- eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a.

III. O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Podaným návrhom zo dňa 03.10.2006 (došlým v tom čase miestne príslušnému Okresnému súdu Trnava dňa 04.10.2006) sa maloletý navrhovateľ, zastúpený zákonnou zástupkyňou (ďalej len "navrhovateľ") domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd 1/ určil, že odporca dňa 06.03.2004 tým, že viedol svoje vozidlo zn. Seat Toledo, EČ O.-XXX T. a začal na ceste II. triedy č. 513 v km 24.100 v katastri obce Alekšince v smere Nitra - Hlohovec predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia, EČ O.-XXX T. vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho dňa 08.03.2004 na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela F. Ď. a na mieste nehody P. X., zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa, do jeho práva na súkromie a rodinný život, 2/ uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v sume 3 milióny Sk (99 581,76 eura) a 3/ uložil odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania.

Návrh odôvodnil tým, že odporca dňa 06.03.2004 pri dopravnej nehode, ktorú zavinil, spôsobil smrť matky navrhovateľa a starého otca navrhovateľa; týmto konaním odporca zasiahol do osobnostných

práv navrhovateľa, chránených ustanovením § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "OZ"). Aktívnu legitimáciu navrhovateľa v danej veci odvodil od ust. § 11 OZ. Uviedol, že spôsobenie nezvratného stavu - smrti - už samo osebe predpokladá priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre navrhovateľa, ktorý mal s matkou silné citové väzby, a rovnako so starým otcom, s ktorým žili v spoločnej domácnosti. Poukázal na to, že ust. § 11 OZ poskytuje právny základ nároku na náhradu nemateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením blízkej osoby, pretože neoprávneným zásahom do osobnostných práv je zásadne každý súdnym rozhodnutím uznaný násilný trestný čin, ktorého sa dopustí tretia osoba na poškodenom a ktorý má za následok smrť poškodeného. Uviedol, že výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádza z ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ, keď závažnosť ujmy je vzhľadom na následok smrti najbližších príbuzných navrhovateľa zrejmá. Poukázal na to, že pociťovanie a prežívanie nemajetkovej ujmy je treba hodnotiť vždy objektívne s prihliadnutím ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, a to aj s prihliadnutím na to, ako by ujmu spravidla pociťoval každý v obdobnej situácii. Vzhľadom na uvedené žiadal priznať titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3 milióny Sk. Na záver uviedol, že v danom prípade prichádza do úvahy aj morálna satisfakcia vo forme právoplatného rozsudku, čím odôvodňoval domáhanie sa rozhodnutia tak, ak je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.
K návrhu ako dôkaz pripojil rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 6T 195/05-342- zo dňa 20.03.2006.

K podanému návrhu sa odporca (prostredníctvom jeho právneho zástupcu) vyjadril podaním zo dňa 11.08.2008 (došlým súdu dňa 14.08.2008), v ktorom priznal, že bol uznaný zo spáchania trestného činu podľa ust. § 224 ods. 1 Trestného zákona (zák. č. 300/2005 Z.z., ďalej len "TZ"), hoci obžaloba bola podaná pre spáchanie trestného činu podľa § 224 ods. 1 a ods. 2 TZ, pričom z trestného rozsudku nevyplýva, prečo súd jeho konanie kvalifikoval ako trestný čin podľa ust. § 224 ods. 1 TZ. Tvrdil, že dôvodom bolo spoluzavinenie poškodeného P. X. (starého otca navrhovateľa). Uvedené by bolo potrebné zistiť z celého trestného spisu a takto ustáliť skutkové okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo, a to nie pre hľadanie odpovede z hľadiska trestného práva, ale len pre posúdenie spoluzavinenia poškodeného, ktoré je aj vinou poškodeného. Namietal tvrdenie navrhovateľa v podanom návrhu, že spôsobenie nezvratného stavu -smrti- už samo osebe predpokladá priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch; tvrdil, že bez splnenia a skúmania ďalších podmienok a okolností to tak nie je. Nevedel sa vyjadriť k požadovanej sume náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3 milióny Sk, keď z návrhu nevyplýva, vzhľadom na aké skutočnosti by mala byť práve takáto náhrada nemajetkovej ujmy primeraná. K posúdeniu dôvodnosti požadovanej (náhrady) nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj posúdenie výšky a primeranosti návrhom požadovaného zadosťučinenia žiadal, aby súd uvážil, že k následku jeho konania nedošlo úmyselne, iba na úrovni nevedomej nedbanlivosti pri tej istej činnosti, ktorú v danom momente vykonával aj poškodený P. X. (starý otec navrhovateľa). Uviedol, že činnosť vodiča motorového vozidla je činnosťou a priori najmenej do istej miery rizikovou (obojstranne), krytou povinným poistením. Išlo obojstranne o činnosť, pri ktorej sa určitá rizikovosť predpokladá. Tvrdil, že poškodený P. X. následky dopravnej nehody zo dňa 6.3.2004 vrátane zásahu do osobnostného práva navrhovateľa (tvrdené právo na súkromie, rodinný život) spoluzavinil. K stretu a k nárazu vozidiel došlo s minimálnou intenzitou. Nejednalo sa o taký náraz, ktorý by zmenil smer a rýchlosť pohybu oboch vozidiel. Poukázal na znalecký posudok a uviedol, že ak by P. X. po ďalšom úseku jazdy nestočil riadenie vľavo, mal možnosť pokračovať v jazde v ľavej časti vozovky bez podstatnej zmeny smeru svojej jazdy. S návrhom na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 3 milióny Sk nesúhlasil. Na záver uviedol, že má za to, že ust. § 420 a nasl. OZ v spojení s ust. § 853 OZ treba analogicky použiť aj na účely žaloby na ochranu osobnosti podľa ust. § 11 a nasl. OZ.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisového materiálu, pripojeného trestného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T 195/05, pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4C/184/2008, výsluchom zákonnej zástupkyne navrhovateľa a jeho právneho zástupcu, výsluchom odporcu, a zistil tento skutkový a právny stav:
Z rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 6T 195/2005-342- zo dňa 20.03.2006 súd zistil, že odporca bol uznaný vinným za to, že dňa 06.03.2004 o 17.20 hod., po ceste II. triedy č. 513 v smere Nitra - Hlohovec viedol osobné motorové vozidlo značky Seat Toledo, EČ O.-XXX T., kde v kilometri 24.100 v katastri obce Alekšince, okres Nitra, porušil ust. § 14 ods. 2 zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách tým, že začal predchádzať pred ním jazdiace neznáme osobné motorové vozidlo v čase, keď bol predchádzaný osobným motorovým vozidlom značky Škoda Felícia, EČ O.-XXX T., ktoré viedol P. X., v dôsledku čoho došlo k bočnej zrážke oboch vozidiel, následne osobné motorové

vozidlo značky Škoda Felícia vyšlo mimo vozovku vľavo, kde narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu, následkom čoho P. X. utrpel závažné zranenia, na následky ktorých na mieste dopravnej nehody zomrel, F. Ď. utrpela závažné zranenia, na následky ktorých dňa 08.03.2004 zomrela, ďalší spolujazdci vo vozidle a to U. X. utrpela trieštivú zlomeninu tela desiateho hrudného stavca a hornej krycej platničky dvanásteho hrudného stavca, zlomeninu hrudnej kosti, pohmoždenie s krvnou podliatinou v oblasti ľavého horného viečka, odreninu na ľavom predkolení s dobou liečenia a práceneschopnosti od 6 až 8 mesiacov, Ľ. Ď. utrpel ťažký úraz hlavy a mozgu s krvácaním pod mozgový obal v oblasti čelovo-spánkovo-temennej vpravo s opuchom mozgu a mozgového kmeňa s krvácaním do dutiny klinovej kosti vpravo do dutiny čuchovej kosti obojstranne a dutiny čelovej kosti vpravo s pohmoždením čelového laloka vpravo a s krvácaním po mozgovú pavučnicu vpravo s pohmoždením v oblasti záhlavového laloka, pohmoždenie a natrhnutie pľúc, zlomeninu oboch stredných častí dlhých stehnových kostí, zlomeninu pravej vretennej kosti s posunom s dobou liečenia a práceneschopnosti 6 až 9 mesiacov, mal. G. Ď. utrpel otras mozgu, otvorenú zlomeninu pravej stehennej kosti, zlomeninu ľavej stehennej kosti, zlomeninu strednej tretiny ramennej kosti vpravo, zlomeninu pravej kľúčnej kosti s minimálnym posunom s dobou liečenia a práceneschopnosťou 3 až 4 mesiace, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa ust. § 224 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon (ďalej len "TZ").

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní konanom dňa 19.04.2010 uviedol, že pri určení výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal zo závažnosti ujmy, ktorá bola na súkromnom a citovom živote navrhovateľa spôsobená dopravnou nehodou zavinenou odporcom, konkrétne smrťou jeho matky i starého otca. Uviedol, že smrť blízkej osoby je už súdnou praxou považovaná za zásah do osobnostných práv dotknutého človeka, v prejednávanej veci navrhovateľa.

Zákonná zástupkyňa navrhovateľa vo svojej výpovedi uviedla, že navrhovateľ vo veku šesť rokov prišiel o matku, starého otca a fakticky aj o otca, ktorý utrpel zranenie takého charakteru, že nie je schopný maloletému prejaviť rodičovskú lásku tak, ako to maloletý potrebuje. Navrhovateľ doteraz po večeroch plače, chýba mu matka, na ktorú bol naviazaný; chýba mu aj starý otec, z rovnakého dôvodu. Matka mu chýba do tej miery, že už sa vyjadril tak, že mal radšej odísť spolu s ňou. Je dislektik, disgrafik, má problémy s učením, podľa lekárov tieto zdravotné poruchy mali nastať u maloletého v dôsledku predmetnej dopravnej nehody. Uviedla, že je ťažko vyčísliť peňažnú sumu, ktorú žiada priznať navrhovateľovi, nakoľko žiadne peniaze navrhovateľovi ani matku, ani starého otca nevrátia.

Právny zástupca odporcu sa v celom rozsahu pridržiaval písomného vyjadrenia k podanému návrhu, z ktorého vyjadrenia vyplýva, že odporca nenavrhuje návrh v I. či v II. časti zamietnuť. K opodstatnenosti výroku I. žalobného petitu uviedol, že i takáto žaloba je možná, pričom satisfakčný význam vo veci má nesporne aj samotný trestný rozsudok, ktorým bol odporca uznaný za vinného a odsúdený. Výška požadovanej nemajetkovej ujmy podľa jeho názoru nezodpovedá posudzovaniu podľa ust. § 13 ods. 1 až 3 OZ. Odporca bol uznaný za vinného a v tomto ohľade výrok trestného rozsudku má vo veci zásadný význam a s poukazom na ust. § 135 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len "OSP") je tento fakt nepolemizovateľný. Poukázal na to, že odporca bol obžalovaný zo spáchania trestného činu podľa ust. § 224 ods. 1, ods. 2 TZ s tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu zákonom, avšak bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podľa ust. § 224 ods. 1 TZ. Po vyhlásení rozsudku sa tak prokurátor ako aj obžalovaný vzdali odvolania, preto v rozsudku absentuje odôvodnenie, prečo súd konanie odporcu kvalifikoval odlišne ako obžaloba a tvrdil, že sa tak stalo vzhľadom na výsledky dokazovania, a to najmä na znalecký posudok, čím sa v uznaní za vinného prejavilo spolu zavinenie vodiča Škody Felícia (t. j. poškodeného X. - starého otca navrhovateľa). Je potom úlohou súdu a nakoniec aj účastníkov (tohto) konania tento fakt neopomínať a hodnotiť. Výšku nemajetkovej ujmy treba posudzovať z pohľadu závažnosti vzniknutej ujmy, ale aj okolností, za ktorých k porušenie práva došlo. Navrhol, aby súd hodnotil obsah trestného spisu, aby dopočul znalca D.. P. V., hoci bol pribratý do konania v trestom konaní, na zodpovedanie otázok, ktorých zodpovedanie z obsahu znaleckého posudku priamo nevyplýva. Poukázal na to, že k tým následkom dopravnej nehody, ku ktorej tragicky došlo, došlo pri činnosti, ktorá sa aj v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu považuje za činnosť rizikovú pre všetkých účastníkov cestnej premávky.

Odporca vo svojej výpovedi uviedol, že mu je ľúto, že pri dopravnej nehode dňa 06.03. 2004 zahynuli matka a starý otec maloletého. Potvrdil, že bol odsúdený za trestný čin podľa ust. § 224 ods. 1 TZ, keď súd zrejme vzal do úvahy závery znalca v tom smere, že nebohý P. X.H.V. ako vodič druhého vozidla (t. j. starý otec navrhovateľa) nesprávne reagoval na vzniknutú dopravnú situáciu. Pri samotnej kolízií dvoch

vozidiel došlo k minimálnym hmotným škodám, pričom pokiaľ by p. X.K.J. reagoval správne, nemuselo k takýmto následkom dôjsť, nemuselo sa stať, že by narazil jeho vozidlom do stromu, keď v dôsledku nárazu došlo k úmrtiu matky a starého otca navrhovateľa. Podľa neho je možné hovoriť o spoluzavinení p. X., čo vzal zrejme do úvahy aj súd v trestnej veci, keď mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov (s podmienečným odkladom výkonu trestu) na skúšobnú dobu štyroch rokov a trest zákazu vedenia motorových vozidiel na dobu štyroch rokov, ktorého trest mu bol po dvoch rokoch podmienečne odpustený. K výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že sa mu zdá neprimerane vysoká vzhľadom na istú mieru spoluzavinenia vodiča p. X.. Zdôraznil, že podľa záveru znalca v trestnom konaní stret vozidiel nebol takej intenzity, aby mal za následok zmenu smeru či rýchlosti jazdy vozidiel zúčastnených na kolízii.

Právny zástupca navrhovateľa označil celý prednes odporcu ako zameraný na spochybňovanie jeho viny, resp. zvýrazňujúci spoluvinu p. X.. Zdôraznil, že v občianskom súdnom konaní súd nemôže robiť závery o vine, nemôže žiadnym spôsobom preskúmavať rozhodnutia trestnoprávnych súdov. Poukaz odporcu na skutočnosť, že právna kvalifikácia podľa ust. § 224 ods. 1 TZ účinného do 31.12.2005 je tu kvôli spoluvine P.. X. je len domnienkou, mohlo to byť aj z iných dôvodov - napr., že súd nepovažoval porušenie konkrétnej povinnosti odporcom na porušenie dôležitej ale len inej a pod.

Právny zástupca navrhovateľa navrhol, aby súd doplnil dokazovanie znaleckým posudkom z odboru detská psychológia na zodpovedanie otázky, akým spôsobom bol narušený rodinný život navrhovateľa, ako sa to prejavilo na jeho psychike a podobne.

Právny zástupca odporcu navrhol, aby súd do konania pribral znalca, ktorý podával znalecký posudok v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 6T/195/05 za účelom zodpovedania otázok, ktoré v trestnej veci odporcu zodpovedané neboli.

Na ďalšom pojednávaní (18.11.2011) právny zástupca navrhovateľa k odôvodneniu výšky nároku na prisúdenie náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že konkrétnu výšku náhrady nie je možné nejako taxatívne určiť. Namietal, že súd od neho chce vyčíslenie smrti rodiča dieťaťa. Konkrétna výška nemajetkovej ujmy vychádza, teda jej základ je v tom, že bola spôsobená smrť rodičovi dieťaťa - navrhovateľa a tá závažnosť, ktorá týmto bola spôsobená je takého charakteru, že uplatnená suma to vykrýva.

Právny zástupca odporcu vzhľadom na to, že právny zástupca navrhovateľa nekonkretizoval, o čo sa opiera výška uplatňovanej náhrady, sa k požadovanej výške náhrady nemajetkovej ujmy nevyjadril. Navrhol pripojenie spisu tunajšieho súdu v paralelnej veci, sp. zn. 4C/184/2008, v ktorom sa nachádza znalecký posudok D.. P. V., dávajúci odpoveď na tie otázky, ktoré už žiadali zodpovedať aj pre účely tohto konania.

Odporca uviedol, že bol žalovaný v troch veciach, kde podali návrh na konanie traja ľudia požadujúci náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú som spôsobil pri dopravnej nehode. Jeho zavinenie tam bolo, ale aj z podaného znaleckého posudku súdneho znalca z odboru dopravy pána V. vyplýva, že kontakt vozidiel bol takej malej intenzity, že nespôsobilo žiadne deformácie vozidiel. Nespôsobil náraz takej intenzity, že by zmenil smer alebo rýchlosť jazdy vozidiel, keď po tomto kontakte ja on vrátil do svojho pruhu, prešiel cez stredovú čiaru asi pol metra, kde bol ten kontakt, vrátil sa do jazdného pruhu, pokračoval priamo v smere a následne sa zastavil na pravom okraji vozovky. V spätnom zrkadle videl, že za ním idúce vozidlo, do ktorého "ťukol" nezastavilo, v momente, keď zastavil, videl, že to vozidlo zišlo z cesty a narazilo do stromu a prevrátilo sa na strechu. Od kontaktu vozidiel po náraz do stromu uplynulo 5,5 sekundy. Je na vodičovi ako zareaguje, v podstate mal možnosť pokračovať v svojom pruhu a následne zastaviť. Podľa znaleckého posudku p. X. mal možnosť pokračovať v ľavom jazdnom pruhu. Podľa znalca pri oneskorenej reakcii a okamžitej reakcii, keby p. X. okamžite reagoval brzdením, zabrzdí 50 m pred prekážkou (stromom), do ktorej narazil a pri oneskorenej reakcii by zabrzdil na úrovni toho stromu. Mal teda vo svojej moci a vo svojich rukách životy svojich blízkych; prečo na kolíziu reagoval tak, ako reagoval a prečo nebrzdil, sa asi nikdy nedozvieme.

Právny zástupca odporcu poukázal na záver znaleckého posudku podaného v paralelnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 4C/184/2008 (pozn. súdu: konanie vo veci o náhradu nemajetkovej ujmy, U.. X. c/a A.. E., o 2 mil. Sk) znalcom D.. P. V., ktorý podával znalecký posudok (ďalej aj "ZP") v trestnej veci

odporcu. V tomto ZP - "dodatku" sa znalec zaoberá ďalšími otázkami, majúcimi význam pre posúdenie prejednávanej veci, objasňujúce okolnosti, za ktorých k zásahu došlo. Na otázku, či znalec zistil nejaké technické alebo iné príčiny, ktoré by bránili vodičovi Škody Felicie (t. j. p. X.H.V.) udržať vozidlo na vozovke znalec odpovedal, že pri vhodnej technike jazdy mu nič nebránilo v tom, aby po bočnom strete s vozidlom odporcu pokračoval v jazde v ľavej časti vozovky bez toho, aby s vozidlom vyšiel mimo vozovku. Na otázku, či p. X. mohol brzdiť a dokonca zastaviť vozidlo uviedol, že ak by vodič na tento príslušný bočný náraz reagoval intenzívnym brzdením, pri zhodnom priebehu nehodového deja by zastavil vozidlo na vozovke vo vzdialenosti 53,05 m pred úrovňou miesta nárazu do stromu. Ďalej sa tiež znalec vyjadril, že p. X. B.y intenzívnym brzdením zastavil vozidlo na vozovke v úrovni miesta nárazu, teda mohol zastaviť bez toho, že by svojím vozidlom vyšiel mimo vozovky. Tvrdil, že tieto okolnosti pre účely tohto konania sú takými okolnosťami, ktoré je nevyhnutné pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy, ktorá má byť priznaná, teda tieto okolnosti zohľadňovať, lebo boli nesporne príčinou a spoluzavinením p. X..

Odporca v záverečnej reči uviedol, že nehodu zavinil z nedbanlivosti, nie hrubým porušením povinnosti vodiča bezohľadnou, rýchlo jazdou alebo pod vplyvom alkoholu. Napriek tomu nikdy nepochopí a nikto s určitosťou nezistí, prečo dopravná nehoda za daných okolností skončila tak ako skončila, zvlášť keď p. X. pracoval ako profesionálny vodič. Zdôraznil, že k vybočeniu vozidla vedeného p. X. došlo 2,5 až 3 sekundy po bočnom náraze, čiže to nebola jeho bezprostredná reakcia na náraz. Rovnako mohol vytočiť riadenie doprava. O minimálnej intenzite bočného nárazu svedčí aj to, že vozidlo odporcu nevyšlo z vozovky a na vozovke zastavilo. O minimálnej intenzite stretu vozidiel svedčí aj deformácia alebo poškodenie vozidiel, ktoré je zdokumentované v ZP. Ďalšiu uviedol, že na zadných sedadlách sedeli Ľ. Ď., jeho manželka a syn G., ani jeden nebol pripútaný bezpečnostným pásom; v opačnom prípade následky dopravnej nehody nemuseli byť také vážne. Žiadal, aby súd pri rozhodovaní o podanom návrhu prihliadal aj na túto okolnosť. Na záver uviedol, že súd musí pri určení vychádzať zo závažnosti vzniku nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Výšku peňažnej náhrady určí tak, aby bola zabezpečená požiadavky primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu s prihliadnutím na okolnosti, aj požiadavka na nezneužívanie tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

Zo záveru ZP D.. P. V. č. 135/2003 (v pripojenom spise Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 195/05) súd zistil, že ohliadku technického stavu vozidla Škoda Felícia EČ O.-XXX T. (ďalej aj "vozidlo poškodeného") neboli zistené závady, ktoré by mohli byť v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody. Bočným stretom sa smer ani rýchlosť jazdy vozidla podstatne nezmenili. Zo spôsobu a rozsahu poškodenia oboch vozidiel je zrejmé, že bočný náraz vozidla odporcu do vozidla poškodeného nespôsobil podstatné deformácie ani poškodenia časti vozidla s pomerne nízkou tuhosťou, to znamená, nejednalo sa o taký náraz, ktorý by zmenil smer alebo rýchlosť pohybu oboch vozidiel. K bočnému stretu vozidiel došlo v čase 5,3 až 5,9 sekúnd pred nárazom vozidla poškodeného do stromu vo vzdialenosti 107,7 až 119 m pred miestom nárazu do stromu. Vodič p. X. (ďalej aj "poškodený") reagoval na náraz do pravej bočnej časti vozidla. V priemernom reakčnom čase 1,0 s prešlo doposiaľ nebrzdené vozidlo pôvodnou rýchlosťou a smerom dráhu 20,5 m až 22,6 m. Vodič na náraz reagoval uvoľneným pedálu akcelerácie spolu s vytočením riadenia vľavo. Počas spomaľovania brzdnou silou motora vozidlo pri rýchlosti jazdy 71 až 78 km za hodinu vybočilo vľavo, po dráhe zameranej stopy sa pohybovalo po ľavom okraji vozovky. Pri rýchlosti jazdy 69 až 76 km za hodinu a polohe vozidla na ľavom okraji vozovky v úrovni začiatku zameranej ľavej stopy vodič v čase 2,4 s až 2,7 s pred nárazom do stromu vyrovnal riadenie do priameho smeru jazdy. Vplyvom natočenia vozidla vľavo vozidlo vyšlo vľavo mimo vozovku na trávnatú krajnicu a následne svah priekopy vľavo pod vozovku. Po svahu priekopy zišlo šikmo dolu, kde pri rýchlosti jeho jazdy 62 až 68 km za hodinu narazilo ľavou stranou v oblasti ľavých predných dverí na kmeň stromu, vzhľadom na jeho výrazné naklonenie na ľavý bok súčasne s nárazom do oblasti strechy. K bočnému stretu vozidiel došlo bezprostredne vľavo so stredovou čiarou, kedy vodič nemal možnosť s časovým predstihom rozpoznať vybočenie vozidla odporcu vľavo a reagovať naň. Stretu s vozidlom značky odporcu poškodený nemal možnosť zabrániť. Bočný náraz vozidla odporcu nebol takej intenzity, že by podstatne zmenil smer alebo rýchlosť jazdy vozidla poškodeného. K následnému výjdeniu vozidla poškodeného vľavo mimo vozovku došlo konaním vodiča, t. j. vytočením riadenia vľavo, v dôsledku jeho reakcie na bočný náraz vozidla odporcu. Pri vhodnej technike jazdy vodiča vozidla poškodeného, teda, ak by poškodený nestočil riadenie vľavo, čo už následne (napriek jeho vyrovnaniu do priameho smeru jazdy) nestačil smerovo korigovať, mal poškodený možnosť pokračovať v jazde v ľavej časti vozovky bez podstatnej zmeny smeru svojej jazdy. V čase začiatku vybočovania vľavo, t. j. v čase 1,7 s až 1,9 s pred bočným stretom s vozidlom poškodeného odporca mal možnosť vidieť za sebou toto vozidlo a mal preto

možnosť sledovaním tohto vozidla zistiť, že začalo manéver predchádzania a na toto odpovedajúcim spôsobom reagovať, t. j. umožniť vozidlu poškodeného ukončiť predchádzací manéver.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 20.3.2006 pripojeného spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 195/05, na ktorom bol vykonaný výsluchu znalca, súd zistil, že pri strete vozidiel k zmene smeru jazdy nedošlo. Vozidlo odporcu vybočením vľavo vytvorilo pre vodiča poškodeného náhlu prekážku. Po nehode na mieste neboli zistené žiadne brzdné stopy, z čoho znalec usúdil, že ani u jedného vozidla po strete nedošlo k prudkému brzdeniu. Podľa znalca základnou reakciou na vznik takejto situácie je brzdenie. Znalec uzavrel, že k výjdeniu vozidla poškodeného vľavo mimo cestu došlo v dôsledku konania poškodeného, vytočením riadenia vľavo.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa ust. § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ust. § 13 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že odporca zavinením zhora uvedenej dopravnej nehody (za ktorú bol v jeho trestnej veci právoplatne odsúdený), v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu matky navrhovateľa a k úmrtiu jeho starého otca, porušil celistvosť rodiny navrhovateľa. Odporca tak protiprávne -a teda neoprávnene- zasiahol do súkromného a rodinného života navrhovateľa, pričom následky jeho zásahu sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie navrhovateľa v emocionálnej oblasti je nenapraviteľné. Tento neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa podľa ust. § 13 ods. 2 OZ zakladá právo navrhovateľa domáhať sa ochrany jeho osobnosti, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Z hľadiska zodpovednosti odporcu je právne bezvýznamné, či tento neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, nezavinene, vedome, alebo nevedome, keďže ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Závažnosť vzniknutej ujmy navrhovateľa mal súd za preukázanú s prihliadnutím na príbuzenský vzťah navrhovateľa, jeho matky a starého otca navrhovateľa (žili v spoločnej domácnosti) ako najbližších rodinných príslušníkov, u ktorých bola prítomnosť najintenzívnejších interpersonálnych väzieb na výsostne emocionálnom základe nespochybniteľná.

Výrokom I. tohto rozsudku bolo navrhovateľovi dané zadosťučinenie (i keď toto bolo už sčasti dané aj odsudzujúcim rozsudkom Okresného súdu Nitra v trestnej veci odporcu), a to v súlade s ust. § 13 ods. 1 OZ.

Vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv navrhovateľa, na ich nezvratnosť, na to, že navrhovateľ stratil matku v útlom veku a na to, že stratil starého otca, s ktorým mal tiež blízky vzťah, súd považoval iba poskytnutie satisfakcie za nedostatočné, a preto sa stotožnil s návrhom navrhovateľa na priznanie náhrady za nemajetkovú ujmu v peniazoch. Navrhovateľ požadoval priznať sumu 3 milióny Sk, pričom neuviedol, akú časť tejto sumy požaduje titulom náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k strate matky a akú vo vzťahu k strate starého otca. Súd tak dospel k záveru, že neuvedením pomeru je potrebné vychádzať z toho, že sú rovnaké (teda po 1,5 milióna).

Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliadol na skutočnosť, že neoprávnený zásah bol spôsobený z nedbanlivosti a že aj sám starý otec navrhovateľa nesprávnou reakciou na vzniknutú dopravnú situáciu (ľahkú kolíziu dvoch osobných motorových vozidiel) nereagoval správne, prihliadol súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v súlade s § 13 ods. 3 OZ ako na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva.

Je bez akýchkoľvek pochybností, že bez "pričinenia sa" odporcu by k tragickej dopravnej nehode neprišlo. Tiež je však pravdou, že v prípade správnej reakcie poškodeného tragické následky nastať nemuseli, keď pre zabránenie fatálnych následkov stačilo, aby poškodený brzdil, čo však neurobil. Navyše, zo zhora uvedeného záveru znalca vyplýva, že stret vozidiel nebol takej intenzity, aby spôsobil vybočenie vozidla poškodeného zo smeru jazdy. Je tu namieste záver, že napriek chybe odporcu nemuselo dôjsť k takým následkom kolízie vozidiel odporcu a poškodeného, ktoré sú nezvratné.

Náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje odškodnenie za neoprávnený zásah do súkromného a rodinného života navrhovateľa. Táto náhrada nesmie byť v zjavnom nepomere k možnostiam odporcu, aby ňou nebola spôsobená ďalšia ujma v podobe ekonomickej likvidácie odporcu. Súd pri zvažovaní primeranosti výšky finančného zadosťučinenia prihliadol i na skutočnosť, že na tunajšom súde prebiehajú ďalšie dve konania týkajúce sa ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku tohto istého konania odporcu, kde navrhovateľmi sú manželka poškodeného (konanie vedené pod sp. zn. 4C/184/2008) a otec navrhovateľa (konanie vedené pod sp. zn. 7C/277/2008).

Vzhľadom na vyššie uvedené kritériá (závažnosť ujmy, konkrétne okolnosti nehody, už poskytnuté zadosťučinenie, primeranosť) súd dospel k záveru, že navrhovateľovi patrí za zásah do jeho osobnostných práv náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 6 500,- eur (súd zásah do súkromného a rodinného života navrhovateľa smrťou matky odškodňuje sumou 6 000,- eur a smrťou starého otca sumou 500,- eur). Vo zvyšnej časti súd návrh ako nedôvodný zamietol.

Súdu si je vedomý, že maloletému navrhovateľovi žiadne peniaze ani matku, ani starého otca nevrátia. Navrhovateľ je tak navždy emocionálne ochudobnený o vzťah s matkou, ale nezanedbateľná je aj strata možnosti rozvíjať svoj vzťah so starým otcom (i keď intenzita zásahu nepomerne nižšia ako pri strate matky).

Doplnenie dokazovania výsluchom znalca D.. P.. V., ktorý bol ustanovený za znalca v trestnej veci odporcu, súd nepripustil, keďže otázky predložené právnym zástupcom odporcu zodpovedal znalec v rámci trestného konania buď priamo v znaleckom posudku alebo následne na výsluchu, s čím boli účastníci konania oboznámení. Výsluch tohto znalca by podľa názoru súdu neobjasnil žiadne nové skutočnosti, majúce vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Nakoľko súd vyhlásil rozsudok postupom podľa ust. § 156 ods. 2 veta druhá OSP, o trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (postupom podľa ust. § 151 ods. 2 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku j e m o ž n é podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave, prostredníctvom podpísaného súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
1. v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP (rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov; ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania; účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený; v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie; nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný; účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom; rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát; súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy),
2. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

3. súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
4. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
5. doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a OSP, t.j. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak
a/ sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
b/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
c/ odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 OSP,
d/ ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
6. rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

V prípade, že povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. (zákon č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok)